

ความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
The opinion of developemnt Toward education Management Paticipation of
Mahamakut Buddhist University, Yasothon Buddhist College

วิภาพรรณ อุปนิสกร
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Wiphaphun Upanisakron
Mahamakut Wittayalai University
Email: wipha1802@hotmail.com

วันที่รับบทความ: 7 กันยายน 2562; วันแก้ไขบทความ 1 ตุลาคม 2562; วันที่รับบทความ: 2 พฤศจิกายน 2562
Received: September 7, 2019; Revised: October 1, 2019; Accepted: November 2, 2019

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม และเพื่อทราบข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร จำนวน 313 รูป/คน ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของ LSD (Least-Significant Different) ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก การทดสอบสมมติฐานที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ส่วนข้อเสนอแนะควรมีการประสานงานกับชุมชน ผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงนโยบายการจัดการศึกษา และควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เช่น เชิญผู้ที่มีความรู้ในชุมชนเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากร

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา, การจัดการศึกษา, การมีส่วนร่วม

Abstract

This paper aims to study the development toward education management Participation. Compared to the development toward education management participation and to study the development toward education management participation of Mahamakut Buddhist University, Yasothon Buddhist College. Theological seminary the sample population and faculty, staff and students of the university's College of the Crown. Theological Yasothon 313 Photos/The researchers used the method to select specific (Purposive Sampling) used in the research statistics used were percentage, frequency, mean, standard deviation, t-test and F-test by using a computer program and test different pairs by way of LSD (Least-Significant different) study found. Comments on commercial development, education and participation. The overall level To test the hypothesis that sex, age, and education has a different opinion on the development of education involved. not different The recommendations should be coordinated with the parent community to inform education policy. And should provide opportunities for community involvement in education, such as inviting people with knowledge about the local community as a lecturer.

Keywords: Development, Education Management, Participation

บทนำ

มาตรฐานคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผนดำเนินการจัดการศึกษาจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนด การมีมาตรฐานการศึกษา จะสามารถกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการพัฒนาที่ชัดเจน ดังนั้น การมีมาตรฐานการศึกษาจึงนับว่าเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายในกระบวนการพัฒนาเด็กไทย ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมไทย การศึกษาเป็นรากฐานของชีวิต ทำให้มนุษย์เป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของครอบครัวชุมชน สังคม และเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ ดังเช่นพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ความตอนหนึ่งว่า “งานด้านการศึกษาเป็นงานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของชาติ เพราะความเจริญและความเสื่อมของชาตินั้น ขึ้นอยู่กับการศึกษาของชาติเป็นข้อใหญ่ ตามข้อเท็จจริงที่ทราบกันดีแล้ว รัชนีบ้านเมืองของเรามีพลเมืองเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งมีสัญญาณบางอย่างเกิดขึ้น ด้วยว่าพลเมืองของเราบางส่วนเสื่อมทรามลงไป ในทางความประพฤติและจิตใจ ซึ่งเป็นอาการที่น่าวิตกถ้าหากยังคงเป็นอยู่ต่อไปเราอาจจะเอาตัวไม่รอด ปรากฏการณ์เช่นนี้นอกจากเหตุอื่น ๆ แล้วต้องมีเหตุมาจากการจัดการศึกษาด้วยอย่างแน่นอน เราต้องจัดงานด้านการศึกษาให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น” (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 9)

การจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นการปฏิรูปการศึกษาครั้งสำคัญของชาติ ซึ่งสำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2543 : 14) ได้สรุปสาระสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าวไว้ 8 ด้านคือ “ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพการศึกษา ด้านระบบบริหาร และการสนับสนุนทาง

การศึกษา ด้านครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา การปฏิรูปการศึกษาในแต่ละด้านมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกัน เป็นเหตุและปัจจัยต่อกัน จะต้องดำเนินการปฏิรูปทั้งในด้านตัวป้อน กระบวนการและผลผลิตสถานศึกษาต้องพัฒนาและปรับปรุงบทบาทของตนเองโดยใช้การบริหารคุณภาพ เพื่อให้ผู้ปกครอง และสังคม ยอมรับในผลผลิต ในที่นี้หมายถึงผู้เรียนนั่นเอง”

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ให้ความสำคัญในการทำหน้าที่ให้บริการทางด้านการศึกษาแก่นักศึกษาในเขตจังหวัดยโสธร และจังหวัดใกล้เคียง ความสำเร็จหรือความล้มเหลวจะอยู่ที่ผลการพัฒนาการศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวะปัจจุบัน บ้านเมืองมีความเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านสถานะเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ประชาชนในพื้นที่ทั่วไปมีการศึกษาเพิ่มขึ้น วิถีทางการดำเนินชีวิตของประชาชนมีการเปลี่ยนแปลงเป็นเหตุให้ต้องแสวงหาการศึกษาในสถาบันต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ยังขาดการพัฒนาและการมีส่วนร่วมของบุคลากร นักศึกษา และผู้ปกครองของนักศึกษา รวมถึงการให้ความสำคัญชุมชนท้องถิ่นน้อย ทำให้การจัดการศึกษาขาดการพัฒนา และการมีส่วนร่วม จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร มีหน้าที่รับผิดชอบการเรียนการสอนจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการพัฒนา และด้านการประชาสัมพันธ์ เพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาพัฒนาการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พร้อมทั้งใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และส่งเสริมการศึกษาของวิทยาลัยให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน มาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา และมาตรฐานการศึกษาชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
2. เพื่อเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ที่มีเพศ อายุ และการศึกษา ต่างกัน

3. เพื่อทราบข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัยมಹามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ

สมมติฐานของการวิจัย

1. อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมಹามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษา ไม่แตกต่างกัน
2. อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมಹามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษา ไม่แตกต่างกัน
3. อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมಹามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมಹามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ จำนวน 313 รูป/คน ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 313 รูป/คน

ประโยชน์จากการวิจัย

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัยมಹามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ
2. ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของอาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมಹามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน
3. ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัยมಹามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ
4. นำผลการวิจัยไปปรับใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัยมಹามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ และวิทยาลัยหรือหน่วยงานอื่น ๆ ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรการวิจัยที่ใช้ ได้แก่ อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ จำนวนทั้งสิ้น 313 รูป/คน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 313 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert Scale) หาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 2.67- 11.00 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) วิเคราะห์ด้วยค่า t-test (Independent Samples) และการทดสอบด้วยค่า F-test (One-way ANOVA) ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

สรุปผลการวิจัย

ความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการพัฒนา ด้านการมีส่วนร่วมและด้านความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาลัยกับชุมชน ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา พบว่า อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา ที่เป็นเพศหญิงกับเพศชาย มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาลัยกับชุมชน และการประชาสัมพันธ์มีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษามีอายุต่างกัน มีแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วม อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาลัยกับชุมชน ด้านการพัฒนา และด้านการประชาสัมพันธ์มีความต้องการมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน และอาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่าอาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน จึงได้ให้ข้อเสนอแนะการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ ควรมีการประสานงานกับองค์กรหรือหน่วยงานในชุมชน มี

การประชุมระหว่างผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อชี้แจงนโยบายการจัดการศึกษา และทางวิทยาลัยควรให้บริการในด้านวิชาความรู้ต่าง ๆ แก่ชุมชน เพื่อจะมีวิชาความรู้ เพื่อแก้ปัญหาในชุมชนของตนเอง และควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เช่น นำผู้ที่มีความรู้ในชุมชนเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอน

อภิปรายผลการวิจัย

ด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน จากผลการวิจัย พบว่า อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาการจัดการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากบริบทสภาพพื้นที่ศึกษาแตกต่างกัน จึงทำให้ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอาจแตกต่างกันไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ทองหล่อ พวงสุข** ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านจานทองกวาววิทยา อำเภอกันทรลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า การพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ภายหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การประสานงานกับชุมชน ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้รับความรู้ ประสบการณ์ด้านการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน การประเมินการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน เมื่อโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการคิดวางแผน การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับโรงเรียน ชุมชน และโรงเรียนมีการพัฒนางานด้วยสัมพันธภาพที่สูงขึ้น ความคิดเห็นของบุคคลภายในโรงเรียนและบุคคลภายนอกโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีการปฏิบัติในกรอบงาน 6 ด้าน เกณฑ์อยู่ในระดับมาก กล่าวคือ การดำเนินงานตามขอบข่ายงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีระดับการปฏิบัติสูงขึ้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลชี้ให้เห็นว่าชุมชนต้องการความร่วมมือตามกรอบงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนได้แสดงความคิดเห็น ร่วมจัดกิจกรรมของโรงเรียน มีการประชาสัมพันธ์สองทางอย่างต่อเนื่อง งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนจะมีบทบาทต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ด้านการมีส่วนร่วม จากผลการวิจัย พบว่า อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาการจัดการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เนื่องมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นบุคลากรในชุมชน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และรู้สภาพปัญหาต่างๆ ในชุมชนเป็นอย่างดี ดังนั้น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ศิริกาญจน์ โกสุมภ์** ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียน เพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า ในพื้นที่การศึกษาคณะกรรมการโรงเรียน มีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนมาก เนื่องจากคณะกรรมการโรงเรียนและคณะครูมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ศึกษาคณะกรรมการโรงเรียนเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีที่ทำการตั้งอยู่บริเวณโรงเรียน ทำให้มีโอกาสพบปะพูดคุยกับคณะครูอย่างไม่เป็น

ทางการอยู่ตลอดเวลา อีกประการหนึ่ง คณะกรรมการโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นคนรุ่นใหม่ในชุมชน ทำให้มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ทั้งในการพัฒนาชุมชน การพัฒนาโรงเรียนมาก แต่อย่างไรก็ตามลักษณะของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนต่อการจัด

การศึกษาของโรงเรียน ยังมีแบบแผนการมีส่วนร่วมแบบเหลื่อมล้ำ (Imbecility Participatory Pattern) ที่เป็นแบบแผนการมีส่วนร่วมเป็นบางส่วน (Partial Participatory Pattern) คือเป็นแบบแผนการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีอำนาจ และทรัพยากรปานกลางในชุมชนซึ่งมีส่วนร่วมในลักษณะการให้ความร่วมมือร่วมงานและร่วมสนับสนุนในการดำเนินงานของโรงเรียนในฐานะผู้ดำเนินการ มากกว่าผู้มาร่วมงาน มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการ และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างมั่นใจ และมีอำนาจตัดสินใจในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับนโยบายหรือการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมหรือการดำเนินงานได้บ้าง

ด้านการพัฒนา จากผลการวิจัย พบว่า อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาการจัดการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เนื่องมาจากเป้าหมายของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก็เพื่อพัฒนาสถานศึกษา นักเรียน และแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้การศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ประเวศ ฤชากุล** ได้ศึกษาปัญหาและการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดอุดรธานี พบว่า การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นส่วนพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกส่วน โดยมีระดับการปฏิบัติงานด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ด้านการจัดกิจกรรมอาสาพัฒนา ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพอนามัย และด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ

ด้านการประชาสัมพันธ์ จากผลการวิจัย พบว่า อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาการจัดการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เนื่องมาจากคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการประชาสัมพันธ์ที่ดี เผยแพร่งานโครงการให้ภายนอกได้รับรู้รับทราบ อยู่เสมอ รวมถึงยอมรับข้อเสนอแนะต่างๆ ในการแก้ปัญหาในการจัดการศึกษาด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **เพ็ญศรี ไชยวงศ์วัฒน์** ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโรงเรียนเมืองหนองพอก อำเภอนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการดำเนินการพัฒนาการดำเนินงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า เมื่อโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดวางแผน และปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามขอบข่ายของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ชุมชนและโรงเรียนมีการพัฒนาด้านต่างๆ ดังนี้ 1) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจากผู้ให้ข้อมูลตามที่เป็นสังเกตและสัมภาษณ์ ชุมชนมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในตัวครูมากขึ้น จากการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกมาและชุมชนเชื่อว่าชุมชนจะเจริญก้าวหน้าได้ดีต้องมี 3 องค์ประกอบหรือที่เรียกว่า “บวร” คือ บ้าน วัด โรงเรียน 2) ชุมชนมีแรงศรัทธาในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เช่น การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ การเรียนการ

สอน ซึ่งอยู่ในรูปการบริจาคของผู้ปกครองนักเรียนเพิ่มมากขึ้น 3) ชุมชนมีเจตคติที่ดีและให้ความสำคัญในบทบาทของตัวครูในการพัฒนางานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 วิทยาลัยควรเพิ่มบทบาทการให้บริการในด้านวิชาการ แก่ชุมชน เพื่อจะมีวิชาความรู้ในการแก้ปัญหาชีวิตและสังคม

1.2 วิทยาลัยควรให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการศึกษา และการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้น

1.3 วิทยาลัยควรบริหารจัดการหลักสูตรให้มีคุณภาพตอบสนองความต้องการของสังคม และจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมให้ดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

2.1 วิทยาลัยควรพัฒนาสภาพแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ เพราะปัจจุบันมีกลิ่นมูลสัตว์รบกวน

2.2 วิทยาลัยควรมีส่วนร่วมในการศึกษา เช่น การทำความเข้าใจ (MOU) ในด้านการให้บริการ การศึกษากับสถาบันหรือหน่วยงานอื่น

2.3 วิทยาลัยควรจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่เป็นความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรของมหาวิทยาลัย

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาค้นคว้าสภาพปัญหาในการจัดการศึกษาแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

3.2 ควรมีการศึกษาค้นคว้าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

3.3 ควรมีการศึกษาหลักสูตรการศึกษาของวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ที่สนองตอบความต้องการของสังคม โดยติดตามประเมินผลความก้าวหน้าทุกสิ้นปีการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและกระทรวงศึกษาธิการ. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด.

กรุงเทพมหานคร : คณะอนุกรรมการปฏิรูปการศึกษา.

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพมหานคร :

บริษัทพิมพ์ดีจำกัด.

- ทองหล่อ พวงสุข. (2546). การพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้าน
งานทองกวาววิทยา อำเภอกันทรลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ”. **รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ
การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประเวศ ฤชากุล. (2542). ปัญหาและการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านการมีส่วน
ร่วมในการพัฒนาชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดอุดรธานี”. **รายงาน
การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- เพ็ญศรี ไชยวงษ์วัฒน์, (2547). การพัฒนาการดำเนินงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโรงเรียน
เมืองหนองพอก อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด, **รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษาศา
สตรมหาบัณฑิต**, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริการญจน์ โกสุมภ์. (2542). การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียน เพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **ปริญา
นิพนธ์**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.